

med en Sag, som i Reglen ikke vil være endelig paatjendt. Men naar man har at gjøre med en Mand, der kræver Erstatning, fordi han uskyldig er dømt og uskyldig straffet, har man at gjøre med en afluttet Historie, som maaste kan være mange Aar gammel. Det kan være naturligt, naar her er Tale om at paatlage en Fængselskjendelse, at man saa henviser denne Sag til at finde Sted, hvor Fængslingen har fundet Sted, og hvor Fængselskjendelsen er affagt. Men naar der klages over en Dom, hvorved en Mand uskyldig er dømt, er der slet ingen Grund til at henvide den Sag til det Sted, hvor hans Fængselskjendelse er affagt, hvis den paagjældende Mand har siddet fængslet eller mulig ikke har været fængslet. Derjom en Mand er bleven frifundet ved Underretten i Stagen og derimod er bleven fjendt skyldig af Viborg Overret, og saa har siddet i Tugthuset, spørger jeg: Hvad Mening er der da, naar den Paagjældende kræver Erstatning for den ham ubesjoiet overgaaede Viborg-Overretsdom, at Sagen desangaaende saa skal henvises til Underjogelse i Stagen, hvor maaste den Forhørsdommer, som har optaget Forhøret, eller den Underdommer, som har dømt i Sagen forlængst er død og begravet. Hvad Mening er der deri? Naar det fremdeles hedder, at Manden har Valget mellem at gaa til Underretten eller ogsaa middelbart til den overordnede Ret, under hvilken Forhørsdommeren hører, passer det fortræffeligt, naar der er Tale om at paatjende Fængselskjendelsen, at man saa gaar til den Domstol, som er overordnet den Dommer, som har affagt den urigte Fængselskjendelse. Men her er der slet ikke Tale om noget Saadant. Her er Tale om en Dom, der kan være affagt af en overordnet Domstol og hvor det, at man skal gaa til en høiere Ret, for saa vidt ikke passer. Men Forstjellen er endnu dybere liggende. Betingelsen for, at der skal kunne kræves Erstatning for uskyldt eller uberechtiget Varetægtsfængsel, hvad er det? Det er, efter den første Paragraf, at den Paagjældende skal være løsladt, uden at Sag anlægges, eller ogsaa, at han skal være frifunden. Naar det er Tilfældet, kan han anlægge en Sag, og hvis det under denne Sag befindes, at han er ganske uskyldig i Forbrydelsen, kan han faae sig tilkjendt Erstatning. Ja, naar den Paagjældende er løsladt eller frifunden, kan denne Underjogelse om, hvorvidt han har været uskyldig eller ikke uskyldig, anvendes — havde jeg nær sagt — af enhver Domstol; thi der ligger ikke i denne Domstols Erklæring for Uskyldighed nogen Underkjendelse af den tidligere fore-

gaaende Dom, men derimod er det vrientsynligt, at naar en Mand er bleven dømt eller straffet uskyldig efter en uretfærdig Dom, kan man umulig henlægge Sagen angaaende denne uretfærdige Dom og uretfærdige Straf til en Underret, naar det er Overretten eller Højesteret, som har dømt i Sagen. Hvorledes har overhovedet Udvalgets Flertal har tænkt sig dette Forhold, som omhandler i § 5? For at Bedkommende skal have Krav paa Erstatning, skal det oplyses at han er dømt og straffet uskyldig eller i alt Fald dømt uskyldig ved endelig Dom. Hvorledes har man nu tænkt sig, at Erstatningskravet egentlig skulde fremtræde? Jeg negter ikke, at det er min Mening, at den naturlige Regel er, at dette Erstatningskrav føres frem for og afgjøres af Lovgivningsmagten. Naar en Person har siddet uskyldig i Varetægtsfængsel, kan det være haardt nok. Der kan være begaaet Uretfærdighed. Det er dog ikke noget esklatant Tilfælde, som det er værd at sætte Lovgivningsmagtens Faktorer i Bevægelse for; men naar en Mand er dømt og straffet uskyldig — Noget, som man vel tør haabe hører fuldstændig til Undtagelserne — saa siger jeg: det er en Sag, som ikke skal stilles, som ikke skal henlægges til Behandling ved Underretten og finde stille rolig Afgjørelse der. Nei, den Paagjældende har efter min Formening Krav paa, at det Tilfælde drages frem og bliver bekendt; derigjennem kan den Paagjældende, der er uretfærdig dømt og straffet faae fuld Opreisning. Paa den Maade vil han ogsaa kunne faae ganske anden Erstatning, end der fornuftigvis kan være Tale om, naar Sagen bringes til Afgjørelse paa sædvanlig Maade ved de sædvanlige Domstole. Men der vindes yderligere dette, at naar man saaledes bringer Sagen frem til Afgjørelse for Lovgivningsmagten, saa behøver man ikke at stille sig saa kritisk i Henseende til, hvad der skal udtræves, for at det kan siges, at det er opløst, at han har været uskyldig. Det, det kommer an paa, er at udtale, at slaa fast i Lov, at den paagjældende uskyldig Domte og uskyldig Straffede har Krav paa fuld Opreisning. Naar det først er anerkjendt, kan der formentlig ikke være Tale om Andet, end at enhver Justitsminister vil anse det som en Samvittighedsjag og Embedspligt at staffe den Paagjældende den Erstatning, som tilkommer ham, og den naturligste og simpleste Maade at gjøre det paa er at bringe Forslag derom frem for Lovgivningsmagten, enten gjennem særlig Lov eller gjennem Finantsloven; saa kan Sagen behandles med al den Offentlighed, som den efter min Formening